

ЗАТВЕРДЖЕНО

Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, протокол від 25 лютого 2019 року № 2

зі змінами внесеними Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, протокол від 24 червня 2025 року № 10 (82)

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) спрямована на формування культури академічної доброчесності в системі забезпечення якості вищої освіти, запобігання, перешкоджання та зупинення порушень академічної доброчесності, а також створення належних умов для забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Кодекс академічної доброчесності (далі – Кодекс) Національного агентства визначає стандарти діяльності Національного агентства з дотримання основних моральних і правових норм академічної діяльності. Разом з іншими документами, які регламентують політику забезпечення якості та академічної доброчесності у діяльності Національного агентства, цей Кодекс забезпечує дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Дія цього Кодексу поширюється на членів Національного агентства, працівників секретаріату Національного агентства, членів галузевих експертних рад, експертів Національного агентства та інших осіб, залучених до діяльності Національного агентства.

При формуванні змісту Кодексу враховано вимоги Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права» та інших актів чинного законодавства України.

2. ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Основні цінності академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин: доброчесність, прозорість, довіра, професіоналізм,

відповідальність, – визначені у Стратегії Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Культура академічної доброчесності у сфері забезпечення якості вищої освіти ґрунтується на таких принципах:

вільне та відкрите поширення найкращих практик реалізації власної академічної діяльності, їх безперервне надбання та збагачення;

дотримання кожним учасником процесу забезпечення якості вищої освіти норм законодавства;

повага до академічної свободи, зокрема методів наукових досліджень, досягнутих результатів навчання, самовираження, честі, гідності усіх суб'єктів освітнього процесу та процедур забезпечення якості вищої освіти, культурної та етнічної самобутності, політичних, релігійних та інших індивідуальних світоглядних позицій;

об'єктивне, неупереджене ставлення до усіх учасників процесів забезпечення якості вищої освіти, позбавлене дискримінації;

визнання важливості постійного вдосконалення освітньої системи, зокрема через власний професійний розвиток;

пріоритет забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачів вищої освіти методами навчання, виховання, стимулювання і заохочення;

публічність інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальності за них;

уникнення конфлікту інтересів.

3. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Під час провадження діяльності із забезпечення якості вищої освіти не допускається вчинення дій, які матимуть наслідком вчинення порушення академічної доброчесності або порушення етики академічних взаємовідносин, зокрема такі, як:

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

відчуження авторства – передача автором (авторами) створеного ним (ними) на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно академічного твору (його частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його/її автором;

приписування авторства – оприлюднення твору, автором якого поряд з іншим автором (іншими авторами) зазначена особа, яка не брала участі у його створенні;

недоброчесне оцінювання – свідоме порушення визначених цим Законом, законодавством, внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, умовами

конкурсу вимог щодо оцінювання, що призвело до завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності;

бездіяльність щодо розбудови системи та/або механізмів чи правил забезпечення академічної доброчесності;

фабрикація – вигадкування недостовірних даних чи фактів, що використовуються у власній діяльності або діяльності інших учасників процесів забезпечення якості вищої освіти;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються власної діяльності або діяльності інших учасників процедур забезпечення якості вищої освіти;

хабарництво – надання (отримання) учасником процедур забезпечення якості вищої освіти чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в реалізації власної діяльності;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної діяльності чи процедур забезпечення якості вищої освіти;

використання родинних або службових зв'язків з метою отримання неправомірної переваги в реалізації власної діяльності;

академічний саботаж – завдання шкоди, псування, затримка або непотрібне ускладнення роботи інших учасників процедур забезпечення якості вищої освіти, навмисне знищення даних тощо;

вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів;

ігнорування передбачуваних порушень академічної доброчесності іншими особами або вчинення дій, спрямованих на приховування порушення;

використання шантажу – залякування погрозою викрити або розголосити з певною метою інформацію, яка може скомпрометувати, зганьбити учасника процесу забезпечення якості вищої освіти;

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на учасника процедур забезпечення якості вищої освіти з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

4. ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин учасниками процесу забезпечення якості вищої освіти передбачає:

- дотримання норм чинного законодавства у сфері освіти, науки та інтелектуальної власності;

- дотримання корпоративної культури та поваги до інших учасників процесу забезпечення якості вищої освіти, здобувачів вищої освіти, співробітників закладів вищої освіти та інших осіб, з якими здійснюється комунікація під час виконання службових обов'язків;

- перешкоджання проявам академічної недоброчесності з боку інших учасників процесу забезпечення якості вищої освіти, здобувачів вищої освіти, співробітників закладів вищої освіти та інших осіб, з якими здійснюється комунікація;

- негайне повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності уповноваженим органам (посадовим особам) залежно від власного підпорядкування та типу порушення для здійснення ними відповідного реагування;

- несення академічної відповідальності та відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;

- надання достовірної інформації про власну діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності іншими учасниками процесу забезпечення якості вищої освіти, здобувачами вищої освіти, співробітниками закладів вищої освіти та іншими особами, з якими здійснюється комунікація;

- об'єктивне та неупереджене виконання своїх посадових обов'язків.

5. НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН УЧАСНИКАМИ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

За порушення правил академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин учасники процесу забезпечення якості вищої освіти можуть бути притягнені до цивільної, адміністративної, кримінальної та дисциплінарної відповідальності, у разі, якщо така відповідальність передбачена чинним законодавством України.